

Budapest,
2000. március 31.,
péntek

29. szám

Ára: 165,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
11/2000. (III. 31.) EüM r.	A rehabilitációs tevékenység terapeuta szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról	1486
13/2000. (III. 31.) FVM r.	A minőségi vágóbaromfi termelés támogatásáról	1491
14/2000. (III. 31.) FVM r.	Az 1999. évi költségvetési törvényben jóváhagyott 16 milliárd forint összegű agrárhitelhez kapcsolódó kezességvállalás felhasználásáról, a szarvasmarha ágazat fejlesztéséről szóló 7/2000. (II. 29.) FVM rendelet módosításáról	1493
12/2000. (III. 31.) PM r.	A befektetési alapokhoz kapcsolódó értékpapír-felügyeleti szolgáltatások díjáról szóló 27/1994. (IX. 15.) PM rendelet módosításáról	1493
8/2000. (III. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	1494
9/2000. (III. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	1496
10/2000. (III. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	1498
11/2000. (III. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	1500
12/2000. (III. 31.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	1502
1025/2000. (III. 31.) Korm. h.	A kormányzati szervek elhelyezéséért felelős kormány meghatalmazott megbízásáról	1504
15/2000. (III. 31.) ME h.	A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökhelyettesének kinevezéséről	1504
3/2000. (MK 29.) MNB közl.	A jegybanki alapkamat mértékéről	1505
	Az Oktatási Minisztérium közleménye a pedagógiai szakmai szolgáltató és szakértői tevékenység igénybevételéhez biztosított közoktatási célú központosított előirányzat felhasználásának határidő-módosításáról	1505
	A Központi Kárrendezési Iroda közleménye árverés elmaradásáról	1505
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fejér Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	1505

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter 11/2000. (III. 31.) EüM rendelete

a rehabilitációs tevékenység terapeuta szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 5. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A rehabilitációs tevékenység terapeuta szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit az e rendelet *mellékletében* foglaltak szerint határozom meg.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Dr. Gógl Árpád s. k.,
egészségügyi miniszter

Melléklet a 11/2000. (III. 31.) EüM rendelethez

Jegyzék

az állam által elismert — az egészségügyi ágazathoz tartozó — szakképesítésekhez emelkedő sorszám szerint kiadott szakmai és vizsgakövetelményekről

Sor-szám	OKJ azonosító száma	Szakképesítés megnevezése	Bevezetésének kezdő napja	Alkalmazásának utolsó napja	Vizsga szervezője	Szakképesítés központi programjának engedélyszáma	Megjegyzés
70.	54 5008 01	Rehabilitációs tevékenység terapeuta	A rendelet hatályba lépésének időpontja	Visszavonásig	Egészségügyi szakképző intézmények		

Rehabilitációs tevékenység terapeuta szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

- Szakképesítés azonosító száma: 54 5008 01
- Szakképesítés megnevezése: Rehabilitációs tevékenység terapeuta
- A képzés formája: iskolai rendszerű

II. A szakképesítés munkaterülete

- A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
5320	egészségügyi, oktatási szolgáltatási foglalkozások

- A szakképesítéssel betölthető további munkakörök, foglalkozások

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése
—	—

- A szakképesítéssel rokon munkakörök, foglalkozások

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	megnevezése

- A munkaterület rövid, jellemző leírása

A rehabilitációs tevékenység terapeuta (ergo terapeuta) az orvosi rehabilitáció területén a rehabilitációs team tagjaként az orvos általános szakmai irányítása mellett kompetencia szintjén önállóan dolgozik, az átfogó rehabilitá-

ció egyéb területein a rehabilitációs team tagjaként önállóan tevékenykedik:

- házi szakápolói szolgálatokban,
- lakóközösségi rehabilitációban,
- fogyatékosok intézményeiben,
- állami nevelő intézetekben,
- idősgondozást ellátó intézményekben,
- rehabilitációs intézményekben,
- egészségügyi intézmények járóbeteg- és fekvőbeteg-osztályain,
- védő munkahelyen, védett munkahelyen.

A rehabilitációs tevékenység terapeuta fizikai vagy pszichikai károsodás következtében tevékenységükben átmenetileg vagy véglegesen korlátozott emberekkel foglalkozik.

Munkáját a pszichiátriai, a mozgásszervi megbetegedésekben szenvedő emberek rehabilitációja és a fogyatékos gyermekek habilitációja, fogyatékos felnőttek rehabilitációja terén folytatja.

A rehabilitációs tevékenység terapeuta a pszichiátriai és/vagy mozgásszervi rehabilitációra szoruló embert olyan tevékenységekbe vonja be, amelyeknek célja:

- a kiesett és megmaradt pszichés, illetve mozgásszervi funkciók lehető legmagasabb szintű helyreállításának és használatának előmozdítása,
- a személyi és tárgyi feltételek átalakítása annak érdekében, hogy a pszichiátriai és/vagy mozgásszervi rehabilitációra szoruló ember képes legyen olyan tevékenységet folytatni társadalmi, személyes és otthoni környezetében, amely önmaga és a társadalom számára értéket képvisel.

III. A szakképesítés szakmai követelményei

1. A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok

A rehabilitációs tevékenység terapeuta:

- segítséget nyújt a testi-lelki-szociális jólétre törekvésben, az életminőség javításában a lehetőségek szerinti legönállóbb életvitel kialakításában,
- a szükségletek felméréssel hozzájárul a diagnózis és a terápiás terv összeállításához,
- rehabilitációs tevékenységi tervet készít,
- prevenció szemlélet figyelembevételével aktív terápiás, rehabilitációs és tanácsadó tevékenységet végez,
- közreműködik a munkavégző képesség felmérésében, a képességek javításához szükséges eszközkorrekció megállapításában,
- tevékenysége során kapcsolatot tart és együttműködik a rehabilitációban érintett szakemberekkel, kliensek, betegek hozzátartozóival,
- tevékenységét folyamatosan és szakszerűen dokumentálja,
- közreműködik a segítő személyek képzésében,
- az érintett személy vagy csoport érdekében szervező tevékenységet végez,

- folyamatos önképzést folytat,
- szakmáját kommunikációs, önismereti, egészségügyi, pedagógiai, pszichológiai, társadalomtudományi ismereteinek felhasználásával és alkalmazásával hivatás-ként gyakorolja.

2. Követelmények

A rehabilitációs tevékenység terapeuta

kommunikációs és önismeret területén legyen képes:

- a) — a hatékony kommunikációra
 - = alternatívák ismeretében a kliens és a csoport döntéseinek elfogadására,
 - = segítő beszélgetés folytatására (a kompetencia határáig),
 - a kliens nonverbális kommunikatív jelzéseinek értelmezésére,
 - a kliens családjával való segítő kommunikációra,
 - a laikus és a segítő környezettel való kapcsolatteremtésre,
 - a klienssel és a team-tagokkal való együttműködésre;
 - b) — önismeretre, a személyiségfejlesztő módszerek alkalmazására
 - a pozitív és innovatív gondolkodásra,
 - empátiára és annak fejlesztésére,
 - alkotó tevékenységre,
 - saját lelki egészségének fokozott védelmére,
 - együttműködésre,
 - kompetenciahatárok felismerésére, elfogadására és betartására,
 - a képességeinek szinten tartására;
- egészségügyi alapismeretek felhasználásával legyen képes:
- az anatómiai ismereteinek birtokában az élettani és kóreltani folyamatok elkülönítésére,
 - klinikai kórformák felismerésére,
 - rehabilitációval összefüggő kórképek (sebészeti, belgyógyászati, gyermekgyógyászati, pszichiátriai, mozgásszervi betegségek) összefüggéseinek megértésére,
 - alapvető életveszélyes és önveszélyes állapotok felismerésére és elhárítására,
 - elsősegély nyújtására,
 - a higiéniai szabályok betartására;
- pedagógiai, pszichológiai alapismereteit felhasználva legyen képes:
- a lelki működések alapfogalmainak használatára,
 - fejlődéslélektani törvényszerűségek alkalmazására,
 - ismereteinek átadására,
 - a betegek információval való ellátására, oktatására,
 - nevelési, oktatási módszerek alkalmazására,
 - ismereteinek folyamatosan fejlesztésére, bővítésére,
 - a megváltozott állapot elfogadtatására, az azzal való együttélés megtanítására,
 - a maradék funkciók kihasználásának megvalósítására,

- a fogyatékos emberek nevelésére, oktatására, módszerek megváltoztatására,
- az egészséges életre való nevelésre,
- normalizációs és integrációs ismeretek alkalmazására,
- a csoportdinamika törvényszerűségeinek alkalmazására;

társadalomtudományi alapismeretek birtokában legyen képes:

- etikai normák betartására,
- jogi ismeretek alkalmazására,
- a fogyatékosokkal kapcsolatos jogok ismertetésére, közvetítésére,
- a pszichiátriai betegek gyógykezelésével kapcsolatos jogszabályok és a betegek állapotával kapcsolatos jogi fogalmak ismeretére,
- egészségügyi, oktatási, szociális, munkaügyi, foglalkozási rendszerben való eligazodásra,
- a fogyatékos emberek társadalmi, érdekvédelmi, önszerveződési, karitatív szerveződéseinek ismeretére,
- a szociális juttatások, a támogatási rendszer átfogó ismeretére, alkalmazására,
- a pedagógiai szolgáltatások ismeretére a pályaeorientáció érdekében,
- a társadalombiztosítási támogatási rendszer ismeretére,
- tanácsadásra a munkába álláshoz,
- munkaerőpiac ismeretére (védett és szociális foglalkoztatás feltételei, érdekeltségi viszonyai),
- foglalkoztatási rehabilitáció lehetőségei, szociális ellátó rendszer szolgáltatásai és intézményei;

általános rehabilitáció területén legyen képes

- a) állapotfelmérésre és tervezésre:
 - alapvető szükségletek felmérésére,
 - interjú készítésére,
 - a kliens együttműködési készségének felmérésére,
 - a kliens kóros lélektani állapotának felismerésére,
 - szociális állapotot felmérő tesztek alkalmazására,
 - rejtett képességek feltérképezésére, feltárására,
 - a kliens környezetének személyi és tárgyi felmérésére,
 - a kliens napi tevékenységének felmérésére, megtervezésére,
 - a kliens állapotának megítélésére (romló vagy javuló tendencia),
 - rövid és hosszú távú rehabilitációs terv készítésére,
 - preventív szemléletére,
 - prognosztikus gondolkodásra,
 - terápiás alternatívák (egyéni és csoportterápia) választására,
 - közreműködésre egészségügyi, mentális, kognitív tesztek felvételekor;
- b) a terápiás terv kivitelezésére és értékelésére:
 - a kliens alapvető szükségletei kielégítésének segítésére,

- a fejlesztési terv lépéseinek végrehajtására, betartására,
- a kliens életminőségét javító eljárások ismeretére, alkalmazására,
- a terápia tárgyi feltételeinek ismeretére,
- a kliens biztonságos környezetének megteremtésére,
- új mozgásminták kiépítésére, parakoordináció kialakítására,
- mindennapi élettevékenységek újra tanítására,
- kognitív fejlesztési technikák alkalmazására,
- háztartásvezetés tanítására,
- a tárgyi környezet, a gyógyászati és a rehabilitációs segédeszközök adaptálására,
- a rehabilitációs segédeszközökkel kapcsolatos alapvető műszaki ismeretek megszerzésére és alkalmazására,
- a kézműves technikák ismertetésére, alkalmazására és adaptálására,
- szocioterápiás módszerek alkalmazására,
- a kliens segítésére az önkifejezési módok választásában,
- balesetvédelmi szempontok figyelembevételére,
- tevékenységének folyamatos kontrollálására, ennek függvényében annak módosítására, ellenőrzésére, értékelésére;

- c) tevékenységének szervezésére, menedzselésére:
 - szervezési, gazdasági ismereteinek alkalmazására,
 - önálló munkaszervezésre,
 - foglalkoztatott csoport vezetésére,
 - team-munkában való részvételre,
 - a segítő személyzettel való együttműködésre, a terápiás munkába való bevonásba,
 - segédeszközök beszerzési lehetőségeiről való tájékozódásra,
 - naprakész információ szolgáltatásra a segédeszközök beszerzési lehetőségeiről,
 - adatok rögzítésére, alapvető informatikai ismereteinek felhasználására,
 - rehabilitációs dokumentáció vezetésére,
 - klienskövető módszerek alkalmazására,
 - munkájának tudományos dokumentálására,
 - fotózással, videozással kapcsolatos alapismereteinek alkalmazására,
 - pályázat, projekt, munkába állás dokumentumainak (önéletrajz) elkészítésére.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakképző évfolyamba lépés feltétele: középiskolai végzettség (érettségi).
2. Szakmai vizsgára jelentkezés feltételei
 - a) A szakmai követelményekben megfogalmazott gyakorlati követelmények teljesítése és azok igazolása.

A szakmai gyakorlatokat (összesen 1432 óra) az alábbi területeken kell teljesíteni:

- állami nevelőotthon (40 óra),
- integrált bölcsőde, óvoda (40 óra),
- korai fejlesztő központ (40 óra),
- fogyatékos, egészségügyi és szociális gyermekintézmény (200 óra),
- felnőtt, gyermek egészségügyi intézmény (80 + 80 óra),
- házi szakápolási szolgálat (240 óra),
- mozgásszervi rehabilitációs osztály és intézmény (120 óra),
- klinikai osztály
 - = pszichiátria (120 óra),
 - = belgyógyászat (40 óra),
 - = sebészet (40 óra),
 - = gyermek (40 óra),
 - = neurológia (40 óra),
 - = onkológia (40 óra),
 - = égési (40 óra),
- geriátria, időskorúak bentlakásos intézménye (80 óra),
- választott szakmaterület (120 óra),
 - = szenvedélybetegek szociális intézménye (16 óra),
 - = védett munkahelyek, munkaiügyi központ foglalkozási rehabilitációval foglalkozó egysége (16 óra).

A gyakorlat teljesítése az intézményben előírt munkarend szerint folyik.

Gyakorlati hely kiválasztásában a Rehabilitációs Szakmai Kollégium szempontrendszere az irányadó.

b) Három rehabilitációs terület:

- pszichiátriai rehabilitáció,
 - mozgásszervi rehabilitáció,
 - fogyatékos gyermekek habilitációja, felnőttkori fogyatékosok rehabilitációja
- mindegyikén egy-egy betegről (betegcsoportról) készített rehabilitációs program benyújtása.

3. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga a teljes szakmai ismeretanyagot átfogja, egyes részei alól felmentés a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló, többször módosított 10/1993. (XII. 30.) MüM rendelet alapján adható.

4. A szakmai vizsga részei

Szakmai gyakorlati vizsga

A vizsgázó három szituációs feladatot old meg a vizsgabizottság előtt a gyakorlati vizsga során a IV. 2. *b)* pontban megjelölt területekről. A szituációs feladat egy-egy meghatározott anamnézisű beteg habilitációs, rehabilitációs programjának előkészítése, a megadott habilitációs, rehabilitációs terv dokumentációja alapján.

Szakmai elméleti vizsga

Írásbeli vizsga

A vizsgázók az Egészségügyi Minisztérium által központilag kiadott feladatlapot oldanak meg. Az írásbeli vizsga átfogja a teljes ismeretanyagot a „III. A szakképesítés szakmai követelményei”-ben meghatározottak alapján.

Szóbeli vizsga

Tantárgyai:

- a) Pszichiátriai betegek rehabilitációja
- b) Mozgásszervi betegek rehabilitációja
- c) Fogyatékos gyermekek habilitációja, felnőttkori fogyatékosok rehabilitációja

A szóbeli vizsga tételsorát a fenti tantárgyakból az Egészségügyi Minisztérium adja ki.

A szóbeli vizsgán a vizsgázónak minden tantárgyból egy-egy kérdésre kell válaszolnia.

A szóbeli vizsga tantárgyainak témakörei az alábbiak:

- a) Pszichiátriai betegek rehabilitációja:
 - a pszichiátriai betegségek kialakulásának biológiai és szociálpszichiátriai magyarázata,
 - a főbb betegcsoportok lényege, jellemzői (organikus mentális zavarok, schizofrenia, hangulatzavarok, szorongásos zavarok, neurózis, depresszió, pszichopátiák és stresszhez társuló zavarok, mentális retardáció, felnőtt személyiség- és viselkedészavarok, addiktológiai zavarok),
 - a pszichiátriai beteg speciális problémái, a pszichiátriai betegségek komplex kezelése,
 - a pszichiátriai betegek rehabilitációjának lehetőségei, intézményrendszere, jogi szabályozása,
 - a pszichiátriai beteg szükségleteinek felmérése,
 - rövid és hosszú távú rehabilitációs terv készítése pszichiátriai betegség esetében,
 - a szocioterápia rövid története, főbb területei,
 - egyéni és csoportos szocioterápiás foglalkozások tervezése, szervezése, megvalósítása,
 - a rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei és eszközei oligofrén beteg esetében,
 - a rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei és eszközei schizofrén beteg esetében,
 - a rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei és eszközei mániás-depressziós pszichózisban, depresszióban szenvedő beteg esetében,
 - a rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei és eszközei neurózisban szenvedő beteg esetében,
 - a rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei és eszközei szorongásos zavarokban szenvedő beteg esetében,
 - a rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei és eszközei pszichopátiában szenvedő beteg esetében,
 - rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei, eszközei hangulatzavarok esetén,
 - a rehabilitációs tevékenység terápia célja, feladatai, módszerei és eszközei addiktológiai beteg esetében,

— a rehabilitációs tevékenység terapeuta együttműködése az egészségügyi személyzettel, a szociális rehabilitációban részt vevő szakemberekkel, a pszichiátriai beteg szociális környezetével, családjával,

— halmozottan sérült felnőtt rehabilitációja.

b) Mozgásszervi betegek rehabilitációja:

— a rehabilitáció komplex jellege; az orvosi, pedagógiai, szociális rehabilitáció célja és feladata a mozgáskorlátozott ember társadalmi integrációjában; a rehabilitációs tevékenység terápia helye és szerepe a mozgásszervi rehabilitációban,

— a rehabilitációs tevékenység terápia mint a hosszmetzeti és keresztmetzeti mozgásszervi rehabilitáció része, a harmadlagos prevenció hatékony eszköze; a rehabilitációs tevékenység terápia indikációi,

— a mozgásszervi rehabilitáció objektív és szubjektív feltételei, jogi és intézményi háttere, a rehabilitációs tevékenység terápia szinterei, a mozgáskorlátozott ember speciális problémái,

— a mozgásszervi rehabilitáció terápiás feladatai, eszközei, módszerei, a mozgáskorlátozott ember állapotának, szükségleteinek felmérése, a rehabilitációs prognózis felállítása, dokumentáció vezetése,

— a mozgásszervrendszer sérülése következtében létrejött tünetek felismerése, az új mozgásminták, a koordináció kiépítése, a kontraindikáció ismerete,

— a központi és perifériás idegrendszeri károsodások következtében létrejött motorikus, vegetatív, pszichés és kommunikációs működési zavarok sajátosságai, hatásuk a mindennapi életvitelre,

— a neuropszichológiai alapismeretek, kognitív funkciók javítását segítő eljárások, vizuális feladatsorok alkalmazása a rehabilitációs tevékenység terápiában, speciális módszerek alkalmazása szenzoros és motoros képességek javításában,

— a mindennapi élettevékenységek újratanításának segítő módszerei és eszközei, alapvető testközeli és testtávoli segédeszközök megoldásainak és használatának ismerete, különös tekintettel a kerekesszék használatára,

— egyénhez adaptált egyszerű rögzítő- és segédeszközök készítésének alapelvei, az akadálymentes környezet kialakításának alapelvei és gyakorlata, az otthoni és munkakörnyezet átalakításának fő szempontjai; szocioterápiás módszerek, kézműves technikák alkalmazása a rehabilitációs tevékenység terápiában, hatásuk a mozgáskorlátozott ember életvitelére, a terápiához szükséges személyi, tárgyi feltételek, balesetvédelmi szempontok,

— a mozgáskorlátozott ember társadalmi integrációs lehetőségei; érdekvédelmi szervezetek, szociális támogatási rendszerek, munkalehetőségek,

— az ortopédiai betegségek általános kezelési elvei, eljárásai; a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei a mozgásszervrendszer ortopédiai jellegű betegségeinél,

— a traumatológiai betegségek általános kezelési elvei és eljárásai; a rehabilitációs tevékenység terápia célja, spe-

ciális feladatai, módszerei és eszközei a mozgásszervek traumás eredetű sérülései és betegségei esetében,

— a reumatológiai betegségek általános kezelési elvei és eljárásai; a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei e betegségcsoport esetében,

— a neurológiai betegségek (felső-motoros sérülések, alsó-motoros neuron sérülések, perifériás idegsérülések) általános kezelési elvei és eljárásai; a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei e betegségcsoport esetében,

— az endokrin- és anyagcsere-betegségek mozgásszervrendszeri vonatkozásai; a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei e betegségcsoport esetében,

— a szív- és érrendszeri megbetegedések mozgásszervrendszeri vonatkozásai; a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei e betegségcsoport esetében,

— az öregedés élettana és folyamata, az időskori patológiai elváltozások, leggyakoribb megbetegedések; a rehabilitációs tevékenység terápia általános és speciális feladatai, lehetőségei, a közösségre alapozott rehabilitáció szerepe az időskorú betegek otthoni ellátásában,

— a felnőttkori érzékszervi, értelmi fogyatékosok és a mozgásszervrendszeri megbetegedésekkel való halmozódás lehetőségei; a rehabilitációs tevékenység terápia helye, eszközei és módszerei a felnőtt korban szerzett fogyatékosokkal való együttélés elősegítésében; a felnőttkori pedagógiai és szociális rehabilitáció sajátosságai.

c) Fogyatékos gyermekek rehabilitációja, felnőtt fogyatékosok rehabilitációja:

— a sérült, akadályozott (fogyatékos) személyiség kialakulása, fejlődése,

— a károsodás, akadályozottság (fogyatékos) kialakulásának bio-pszicho-szociális okai,

— a sérült, akadályozott (fogyatékos) emberek komplex (nevelési, terápiás) megsegítésének alapelvei; normalizáció és integráció érvényesülése a rehabilitációs tevékenység terápia célkitűzéseiben,

— a fogyatékosok fő típusai és jellemzőik,

— a sérült, akadályozott (fogyatékos) emberek egészségügyi, pedagógiai (gyógypedagógiai) és szociális rehabilitációjának hazai rendszere; az intézményrendszer működésének törvényi szabályozása,

— a rehabilitációs tevékenység terápia helye és szerepe a sérült, akadályozott (fogyatékos) gyermekek rehabilitációjának rendszerében,

— a sérült, akadályozott (fogyatékos) emberek szükségleteinek felmérése,

— a rehabilitációs tevékenység terápia rövid és hosszú távú tervének elkészítése a komplex rehabilitáció szolgálatában,

— orientációs struktúrák, kommunikációs stratégiák szerepe és alkalmazása a terápiás megsegítés során,

— egyéni és csoportos terápiás foglalkozások tervezése, szervezése és megvalósítása; ambuláns és intézményes nevelés, fejlesztés,

— a rehabilitációs tevékenység terapeuta együttműködése az egészségügyi, (gyógy-)pedagógiai, szociális rehabilitáció szakembereivel, valamint a fogyatékosok szociális környezetével (családdal); a team-munka jelentősége és megvalósítása,

— a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei értelmileg akadályozott emberek esetében,

— a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei érzékszervi fogyatékosok esetében,

— a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei érzelmi-akaratú sérült (inadaptált) gyermekeknél,

— a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei eszközei mozgáskorlátozottaknál,

— a rehabilitációs tevékenység terápia célja, speciális feladatai, módszerei és eszközei súlyosan, halmozottan sérült emberek esetében.

4. A vizsgázók teljesítményének értékelése

Írásbeli vizsga értékelése

Az értékelést a központi feladatlaphoz kiadott útmutató szerint kell elvégezni, és az írásbeli teljesítményt egyetlen (1–5-ig terjedő) osztályzattal kell minősíteni.

Szóbeli vizsga értékelése

A szóbeli vizsgát tantárgyanként külön-külön érdemjeggyel kell minősíteni. A szóbeli vizsga végső osztályzatát a tantárgyakra adott érdemjegyek figyelembevételével kell kialakítani.

A vizsga időtartama 45 perc (3× 15 perc tantárgyanként).

A szakmai elméleti vizsga osztályzatát az írásbeli és szóbeli vizsga osztályzatainak eredménye alapján, átlagszámítással kell meghatározni.

Törtétek esetén a szóbeli vizsga eredménye felé kell kerekíteni.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga osztályzatát a három elkészített rehabilitációs programra kapott érdemjegy alapján kell megállapítani.

A szakmai vizsga előzőekben nem szabályozott egyéb kérdéseiben a többször módosított 10/1993. (XII. 30.) MüM rendeletben (a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről) foglaltak az irányadók.

V. Egyéb tudnivalók

Az eredményes szakmai vizsga után a vizsgázó a rehabilitációs tevékenység terapeuta szakképesítést kap, amit a vizsgázó nevére kiállított bizonyítvány tanúsít.

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 13/2000. (III. 31.) FVM rendelete

a minőségi vágóbaromfi termelés támogatásáról

Az agrárpiaci rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény (a továbbiakban: Tv.) 27. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján — a gazdasági, valamint a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A vágóbaromfi termékpálya piaci egyensúlyának tartós biztosítása, az alapanyag-termelői és feldolgozó tevékenység stabilizálása és a minden piacon értékesíthető feldolgozott termékekhez szükséges I. osztályú vágóbaromfi alapanyag (MSZ 6918/1997. I. osztályának megfelelő minőség) részarány-növelésének elősegítése érdekében agrárpiaci támogatás vehető igénybe.

2. §

(1) A minőségi támogatás mértéke: 5,50 Ft/kg, amelyet összesen legfeljebb háromszázhatvanhatezer tonna vágóbaromfi után lehet igénybe venni. A támogatásban részesíthető vágóbaromfinak meg kell felelnie az MSZ 6918/1997. előírásaiban meghatározott I. minőségi osztály feltételeinek, valamint e rendelet *mellékletében* vámtarifaszám és MSZ elnevezés szerinti felsorolásnak. A háromszázhatvanhatezer tonna vágóbaromfi mennyiségen belül legfeljebb egyszázkilencvenezer tonna lehet a „0105 92 00 99, valamint a 0105 93 00 99 vámtarifaszám alá tartozó Gallus domesticus fajba tartozó 8 hétnél nem idősebb szárnyasok” (a továbbiakban: vágócsirke) és legfeljebb kilencvenezer tonna lehet a 0105 99 30 99 vámtarifaszám alá tartozó Pulyka egyéb (a továbbiakban: pecsénye, illetve gigant vágópulyka) mennyisége.

(2) A vágóbaromfi éves mennyisége fajonkénti, illetőleg egyes esetekben hasznosítási irányonkénti felosztásáról a Baromfi Termék Tanács (a továbbiakban: BTT) mint szakmai szervezet köteles gondoskodni. Ennek érdekében minden, a tagsági körébe tartozó és a feltételeknek megfelelő baromfivágóhíd (a továbbiakban: vágóhíd) számára ígérvényt állít ki az adott vágóhíd által a minőségi támogatás igénybevételével 2000. évben felvásárolható vágócsirke, vágópulyka, illetve egyéb vágóbaromfi mennyiségéről.

(3) A BTT az (1) bekezdésben rögzített egyszázkilencvenezer tonna vágócsirke mennyiségből legalább tizenkét-ezer tonna mennyiségi keretet köteles elkülöníteni a 2000. év folyamán az Európai Unióba történő baromfihús-kivitelre is jogosító állatorvosi export ellenőrzési számot megszerző és 2000. január 1-jétől érvényes BTT tagsággal és

állatorvosi export ellenőrző számmal már rendelkező vágóhidak részére.

(4) A legalább tizenkétezer tonna mennyiségi keretből esetleg megmaradó mennyiséget a BTT legkorábban 2000. október 1-jétől oszthatja fel ezen rendelet feltételeinek megfelelő vágóhidak között.

(5) Ha az adott vágóhíd 2000. évre meghatározott kerete a BTT nyilvántartása alapján kimerül, úgy a továbbiakban felvásárlásra kerülő vágóbaromfi után nem adható ki a 4. § (1) bekezdés *f*) pontjában meghatározott igazolás, és nem vehető igénybe támogatás.

(6) A vágócsirke termékkörben az (1) bekezdésben meghatározott minőség esetén a 3. § szerinti kedvezményezett kör további 5,50 Ft/kg támogatásra jogosult.

(7) Az 1. § (1) bekezdésben szereplő százszázötvenezer tonna vágócsirke mennyiségből részesül és a BTT által kiadott, a (2) bekezdés szerinti ígérvénnyel rendelkező vágóhíd a szabvány szerinti I. osztályú vágócsirkéért e rendelet hatálybalépésének napjától az alapanyag-termelőnek legalább 152,00 Ft nettó árat köteles fizetni kilogrammonként. Ellenkező esetben a BTT által kiadott ígérvény alapján a vágóhíd nem állíthat ki minőséget igazoló bizonylatot a termelő részére a minőségi támogatás igénybevételéhez.

3. §

A támogatást a BTT által számszerűsített mennyiségi keret kimerüléséig veheti igénybe az a természetes személy, jogi személyiségű, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely alapanyag-termelő, valamint az a saját tulajdonú alapanyaggal rendelkező vágóhíd, amely

- a) igazolja a BTT tagságát;
- b) a megtermelt vágóbaromfit érvényes termékértékesítési szerződés alapján adja le a vágóhídon;
- c) a vágóbaromfit olyan vágóhídon vágatta le, amely legalább 2000. január 1-jétől BTT tag, és amelyik rendelkezik az Európai Unióba történő baromfi-hús-kivitelre jogosító állatorvosi export ellenőrzési számmal;
- d) rendelkezik a levágott és vágóhídon minősített vágóbaromfi mennyiségéről és az 1. §-ban rögzített szabvány I. osztályú minőségének megfeleléséről szóló bizonylattal, melyet a hatósági állatorvos és a BTT — helyi megbízottja útján — ellenjegyzett.

4. §

(1) A támogatást az alapanyag-termelő és a vágóhíd (a vágóhídi átvételkor a vágóbaromfi tulajdonosa) az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban: APEH) illetékes igazgatóságától igényelheti e rendelet 3. §-ában rögzített feltételek megléte, illetőleg a következő iratok együttes bemutatása esetén:

a) a vágóhíd által végzett vágóbaromfi minősítésről kiadott bizonylat;

b) a vágóhídi elszámolást (ami integrátori részfinanszírozás esetén negatív előjelű is lehet) a hozzá tartozó számla másolatával, illetve felvásárlási jegy csatolásával;

c) saját tulajdonban lévő baromfitelepről származó vágóbaromfi vágása esetén a minősítő és mérlegelési bizonylat;

d) a 3. § c) pontja szerint hitelesített vágóhídi bizonylat és ezzel együtt a BTT tagságot igazoló irat;

e) amennyiben a vágóhíd nem közvetlenül a baromfitermelőtől, hanem kereskedő/integrátor útján vásárolja meg a vágóbaromfit, a számlán, illetve az ennek mellékletét képező felvásárlási jegyen az alapanyag-termelő adatainak is szerepelni kell, melyet a baromfitermelőnek a támogatás igényléséhez rendelkezésre kell bocsátani;

f) a Baromfi Termék Tanács igazolását az igénybe vehető támogatás összegéről.

(2) A támogatást minden hónap 15. napjától lehet az APEH illetékes igazgatóságától igényelni. Az igénylésnél az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvényt kell alkalmazni.

(3) A támogatás folyósítása az APEH illetékes igazgatósága 10032000-01905520 Agrárpiaci támogatás, állami felvásárlás számlájáról történik.

5. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit a hatálybalépést megelőzően a 2000. évi felvásárlásokra megkötött szerződésekre is alkalmazni kell. A rendelet hatálybalépésének napjával a minőségi vágóbaromfi termelés támogatásáról szóló 3/1999. (I. 14.) FVM rendelet hatályát veszti.

Dr. Torgyán József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Melléklet a 13/2000. (III. 31.) FVM rendelethez

Vámtarifa termékszám	Árumegnevezés	MSZ szakasza	Vágóbaromfi megnevezése MSZ 6918/1997. szerint
ex 0105 92 00 99	Vágócsirke	1.2.	Pecsenyecsirke (brojler)
ex 0105 93 00 99	Vágócsirke	1.2.	Pecsenyecsirke (brojler)

Vámtarifa termékszám	Árumegnevezés	MSZ szakasza	Vágóbaromfi megnevezése MSZ 6918/1997. szerint
0105 99 20 99	Liba, egyéb	1.13.	Pecsenyeliba (még nem tépett)
0105 99 20 99	Liba, egyéb	1.14.	Húsliba (fiatal)
0105 99 20 99	Liba, egyéb	1.15.	Zabon nevelt liba
0105 99 20 99	Liba, egyéb	1.16.	Hízott liba (májra hízott liba)
0105 99 30 99	Pulyka, egyéb	1.9.	Pecsenyepulyka (12—15 hetes)
0105 99 30 99	Pulyka, egyéb	1.10.	Gigantpulyka (16—22 hetes)
0105 99 10 99	Kacsa, egyéb	1.18.	Pecsenyekacsa
0105 99 10 99	Kacsa, egyéb	1.20.	Hízott kacsa
0105 99 10 99	Kacsa, egyéb	1.22.	Hízott mulard kacsa
0105 99 10 99	Kacsa, egyéb	1.24.	Hízott pézsmakacsa (barbarie)

**A földművelésügyi
és vidékfejlesztési miniszter
14/2000. (III. 31.) FVM
rendelete**

**az 1999. évi költségvetési törvényben jóváhagyott
16 milliárd forint összegű agrárhitelhez kapcsolódó
kezeségvállalás felhasználásáról, a szarvasmarha
ágazat fejlesztéséről szóló 7/2000. (II. 29.) FVM rendelet
módosításáról**

A Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény 36. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel az 1999. évi költségvetési törvényben jóváhagyott agrárhitelhez kapcsolódó kezeségvállalás felhasználásáról (a szarvasmarha ágazat fejlesztéséről) szóló — módosított — 1142/1999. (XII. 30.) Korm. határozat 1. pontjára a következőket rendelem el:

1. §

Az 1999. évi költségvetési törvényben jóváhagyott 16 milliárd forint összegű agrárhitelhez kapcsolódó kezeségvállalás felhasználásáról, a szarvasmarha ágazat fejlesztéséről szóló 7/2000. (II. 29.) FVM rendelet 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A támogatás célja a biológiai alapok nem kívánatos csökkentésének megelőzése, a korszerű termelészervezet kialakítása és az önhibájukon kívül bajba jutott tejtermelők megsegítése. Ennek érdekében az állam az 1142/1999. (XII. 30.) Korm. határozatban meghatározott kezeségvállalási keretösszegeből 1000 millió forint erejéig készfizető kezeséget vállal.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Torgyán József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

**A pénzügyminiszter
12/2000. (III. 31.) PM
rendelete**

**a befektetési alapokhoz kapcsolódó
értékpapír-felügyeleti szolgáltatások díjáról szóló
27/1994. (IX. 15.) PM rendelet módosításáról**

A befektetési alapokról szóló 1991. évi LXIII. törvény 50. §-ának (2) bekezdésében, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a befektetési alapokhoz kapcsolódó értékpapír-felügyeleti szolgáltatások díjáról szóló 27/1994. (IX. 15.) PM rendeletet (a továbbiakban: R.) az alábbiak szerint módosítom:

1. §

Az R. 3. §-ának (4) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(4) A negyedévenként esedékes díj mértéke az (1)—(3) bekezdés szerint kiszámított díjalap 0,20 ezreléke.”

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetéstől számított 3. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R. 3. §-ának (2) bekezdése hatályát veszti.

Járai Zsigmond s. k.,
pénzügyminiszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 8/2000. (III. 31.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján indult eljárásban meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról rendelkező 1992. évi II. törvény 24. §-ának megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról rendelkező 1992. évi II. törvény (a továbbiakban: Ámt.) 24. §-a alkotmányellenességének megsemmisítését kérte. Kérelmének indokaként arra hivatkozott, hogy az a szabály, amely szerint a szövetkezet közös használatából kikerült erdőben és legelőn közös gazdálkodást kell folytatni egyrészt korlátozza a tulajdonost jogainak gyakorlásában, másrészt kényszer szövetkezeti formát vezet be, harmadrészt különbséget tesz az állampolgárok között a tulajdonosi jog gyakorlásában aszerint, hogy szövetkezeti tag volt vagy magángazdálkodó. Az indítványozó szerint a kifogá-

solt szabály ellentétes az Alkotmány 12. §-ának (1) bekezdésével, 13. §-ával és 70/A. §-ának (1) bekezdésével.

II.

Az indítvány az Alkotmány következő szabályaira hivatkozik:

„12. § (1) Az állam támogatja az önkéntes társuláson alapuló szövetkezeteket, elismeri a szövetkezetek önállóságát.”

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

Az indítvány az Ámt. 24. §-át támadta; ennek szövege a következő:

„A szövetkezet közös használatából kikerült erdőben és legelőn — ha jogszabály másként nem rendelkezik — osztatlan közös gazdálkodást kell folytatni.”

III.

Az indítvány megalapozatlan.

1. Az Ámt. a tulajdonviszonyok rendezése érdekében rendelkezéseket határoz meg a szövetkezetek vagyonáról és külön szabályokat ír elő a termőföldre. A 24. § azt a kérdést szabályozza, hogyan gazdálkodhatnak a földtulajdonosok a szövetkezetek közös használatából kikerült erdővel és legelővel. Ez a szabály korlátozza az erdő-, illetve legelőtulajdonosoknak az ingatlan használatáról való döntési jogát azzal, hogy a termelőszövetkezet használatából kikerülő erdő és legelő tekintetében az osztatlan közös gazdálkodást írja elő.

2. Az alkotmánybírósági gyakorlat a tulajdonjog védelmét kezdettől úgy értelmezi, hogy a tulajdonhoz való jog az alapjogok közé tartozik annak ellenére, hogy nem az alapjogok között került elhelyezésre, egyidejűleg elismerte ez a gyakorlat azt is, hogy a tulajdonjog nem korlátlan, a tulajdonjog alapján fennálló jogosultságokat törvények korlátozzák [7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991., 22, 25.]. Ez a gyakorlat összhangban áll az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményhez tartozó első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke második bekezdésével, amely az egyes országok történelmi sajátosságait figyelembe véve elismeri a tulajdonjog korlátozását és kimondja többek között azt, hogy az államok a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhatják.

3. Az alapjogok tekintetében a korlátozás alkotmányellenességének megítélésénél az Alkotmánybíróság azt az elvet követi, hogy a korlátozás csak akkor fogadható el, ha a korlátozásnak kényszerítő oka volt, és ilyen ok fennállta esetén az elérni kívánt cél fontossága arányban állt a korlátozás miatt keletkező sérelem súlyával [20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990., 69, 71.].

Az Alkotmánybíróság annak eldöntésénél, hogy a jogi szabályozás a tulajdon köz érdekében történő használatának előírásakor kényszerítő ok miatt korlátozta-e a tulajdonjogot, az adott helyzetet, a korlátozással érintett alanyt, tárgyat funkciót vizsgálja [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993., 373, 380.].

4. Az Alkotmánybíróság gyakorlata figyelemmel van arra, hogy a föld a tulajdonjog sajátos tárgya, amely több szempontból különleges elbírálást igényel. A föld ugyanis termőképes, korlátozott mértékben áll rendelkezésre, nem szaporítható, mással nem helyettesíthető [a föld más tulajdoni tárgyaktól eltérő természetére rámutatott már a 16/1991. (IV. 20.) AB határozat, ABH 1991., 58, 62. és a 28/1991. (VI. 3.) AB határozat, ABH 1991., 88, 94, 101.]. Ezek miatt a sajátosságok miatt még inkább szükség lehet a tulajdonos jogainak közérdekből történő korlátozására, mint a tulajdonjog más tárgyainál [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994., 197, 200—201.].

A föld sem egységes megítélésű tulajdoni tárgy azonban. A legelők és az erdők tekintetében több évszázada gyakorlat volt nagyobb, összefüggő területeken a közös gazdálkodás. Amikor pedig annak a veszélye jelentkezett, hogy a közös gazdálkodást megszüntetik, a törvényalkotó akadályozta meg az összefüggő legelő-, illetve erdőterületek közérdeket veszélyeztető megbontását. 1913-ban törvény (1913: X. tc.) kötelezte az osztatlan közös legelők tulajdonosait, hogy jogi személyiséggel rendelkező „társulat” tagjai legyenek és így folytassák a gazdálkodást. Hasonló megoldás született 1935-ben az erdők tekintetében az erdőbirtokossági társulatok kötelező létesítésével (1935: IV. tc.). A közérdek azóta is az összefüggő legelő- és erdőterületek fenntartását követeli meg. Erre volt tekintettel az Alkotmánybíróság az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény társult erdőgazdálkodást előíró rendelkezésének megsemmisítésére irányuló indítványt elutasító határozatának meghozatalánál, amikor kimondta, hogy a társult gazdálkodást és a tulajdonjognak ezzel járó korlátozását — ebben az esetben döntően az egészséges környezet fenntartására tekintettel — közérdek indokolja (1347/B/1996. AB határozat, ABH 1998., 662, 664.). A legelőkkel és erdőkkel közös gazdálkodást végző társulatokkal kapcsolatban a közérdek szolgálatát emelte ki egyébként az Alkotmánybíróság már egy korábbi határozatában is [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994., 197, 203.].

A fentiek alapján megállapítható, hogy az Ámt. támadott rendelkezése nem új rendszert vezet be, hanem a tulajdonjog tárgyával való olyan gazdálkodást ír elő, amely a tulajdonjog hagyományos, a köz érdekeit szolgáló korlátozásával jár.

5. A tulajdonjognak a közérdekre való hivatkozással történő korlátozásakor az Alkotmánybíróság — a hivatkozás indokoltságán túl — azt is megvizsgálja, hogy a korlátozás nem sért-e a tulajdonjogon kívül más alkotmányos jogot is [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993., 373, 382.].

Az indítványozó szerint a közös gazdálkodás előírása hátrányos megkülönböztetést jelent azokkal szemben, akik szövetkezeti tagok voltak, mert az ő területekre állapították meg a közös gazdálkodás kötelezettségét.

Hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha a szabályozás lényeges eleme tekintetében nem azonos az alanyok elbírálása, jogaik és kötelezettségeik meghatározása [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990., 73, 78.]. Nem lehet viszont hátrányos megkülönböztetésről beszélni akkor, ha a jogi szabályozás eltérő jogalanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket (881/B/1991. AB határozat, ABH 1992., 474, 477.; 191/B/1992. AB határozat, ABH 1992., 592, 593.).

Az Ámt. 24. §-a a szövetkezet használatából kikerült erdő és föld tulajdonosainak a közös gazdálkodási kötelezettségét állapítja meg az összefüggő erdőterületek és legelők fenntartása, megőrzése érdekében. A jogszabályi rendelkezés egységesen határozza meg ezt a kötelezettséget mindazok számára, akik a szövetkezet használatából kikerült erdő és legelő felhasználásáról egyébként dönthetnének, az összefüggő területet megbonthatnák, és az erdő-, legelőgazdálkodás helyett más gazdálkodási módot választhatnának. E döntésre jogosultak között a jogszabály nem tesz különbséget. A támadott rendelkezés azonos jogalanyi körön belül a szabályozás lényeges eleménél nem alkalmaz eltérő megoldást, nem ellentétes tehát az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdésével.

6. Az indítványozó azt is kifogásolta, hogy az Ámt. 24. §-a kényszerrel teremt szövetkezetet a közös gazdálkodás kötelezővé tételével, nem érvényesül a szövetkezetek önkéntessége. A közös gazdálkodás nem azonos a szövetkezet létesítésével. A közös gazdálkodás kötelezővé tételéről pedig az erdők tekintetében az Alkotmánybíróság kimondta, hogy nem lehet alkotmányellenességről beszélni (1347/B/1996. AB határozat, ABH 1998., 662, 664, 666.).

7. A tulajdonjog korlátozásánál vizsgálni kell azt is, hogy a beavatkozást igazoló közérdek és a tulajdonost ért sérelem között nincs-e aránytalanság [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993., 373, 381—382.]. A föld, mint a tulajdonjog sajátos tárgya, az egységben megőrzendő erdő és legelő esetében a közérdek a határozatlan időre megszabott közös gazdálkodást igényli, és a köz érdekeinek súlyához viszonyítva a tulajdonosok jogának korlátozása — a legelő- és erdő-tulajdon sajátosságaira tekintettel — nem tekinthető aránytalannak (1347/B/1996. AB határozat, ABH 1998., 662, 666.). A tulajdonjog elvonásának, korlátozásának egyéb eseteinél egyensúlyt teremtő tényezőként alkalmazott kártalanítás ebben az esetkörben nem jöhet számításba.

8. A fentiek szerint az Ámt. támadott 24. §-ának alkotmányellenességét nem lehetett megállapítani. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben való közzétételét a közérdeklődésre tekintettel rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 722/B/1992.

Az Alkotmánybíróság 9/2000. (III. 31.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Érd Város Önkormányzatának a települési szilárd hulladék összegyűjtésére, elszállítására és ártalommentes elhelyezésére irányuló kötelező közszolgáltatás ellátásáról szóló 42/1997. (XII. 23.) ÖK. rendelete 8. § (7) bekezdésében az „Érden lakóhellyel rendelkező” szövegrész alkotmányellenes, ezért ezt a rendelkezést megsemmisíti. Az érintett rendelkezés a következő szöveggel marad hatályban: „A tulajdonos legalább 30 nappal a kívánt időpont előtt írásban kérheti a szolgáltatótól a hulladékkal kapcsolatos kötelező közszolgáltatás szüneteltetését távolléte idejére, ha legalább 90 napig megszakítás nélkül nem tartózkodik ingatlanán, és az ingatlant más sem használja.”

Az Alkotmánybíróság ezt meghaladó részében az indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó az érdi önkormányzatnak a települési szilárd hulladék összegyűjtésére, elszállítására és ártalommentes elhelyezésére irányuló kötelező közszolgáltatás ellátásáról szóló 42/1997. (XII. 23.) ÖK. rendelete (a továbbiakban: Ör.) alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a kifogásolt rendelet az Alkotmány 70/A. § (1) és (2) bekezdésében tiltott diszkriminációt valósított meg azáltal, hogy a szemétszállítási szolgáltatást igénybe nem vevő üdülőtulajdonost díjfizetésre kötelezte. Az indítványozó azt is sérelmezte, hogy az Ör.-ben foglalt szabályozás nincs tekintettel az ingatlant egyedül használó, idős tulajdonosok különös helyzetére.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következőkre alapozta:

1. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint „a helyi önkormányzat feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal”. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy „a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot”.

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében a településtisztaság biztosítása. E tárgykörre vonatkozó részletes szabályozást az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételeéről szóló 1995. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Kötv.) tartalmaz, amely — preambuluma szerint — „a helyi önkormányzati feladatkörbe tartozó, a köztisztasággal és a településtisztasággal, valamint az élet- és vagyonbiztonsággal összefüggő egyes — közszolgáltatás útján megvalósuló — közfeladatok ellátásának elősegítésére” irányul. E törvény 1. § (1) bekezdése a települési szilárd hulladék elszállítását közüzemi szerződés keretében megvalósuló közszolgáltatással minősíti, és a szolgáltatás igénybevitelét „az ellátott területen lévő ingatlan tulajdonosa, használója” számára kötelezővé teszi. A Kötv. 2. § f) pontja pedig felhatalmazza a helyi önkormányzatot, hogy rendeletében állapítsa meg „az elvégzendő szolgáltatás alapján a tulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, a díj mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények eseteit, vagy a szolgáltatás ingyenességét”.

Az Ör. 3. § (1) bekezdésének megfelelően „a rendelet hatálya Érd város közigazgatási területén valamennyi beépített ingatlanra kiterjed”. Az Ör.-ben foglalt szabályozás

személyi hatályáról a 3. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az „a város közigazgatási területén lévő beépített ingatlanok valamennyi tulajdonosára, tulajdonosi közösségére és/vagy használójára” vonatkozik. Az 5. § (1) bekezdése szerint az ingatlan tulajdonosa a települési szilárd hulladék elszállítására irányuló közszolgáltatást köteles igénybe venni és a szolgáltatásért díjat fizetni.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az érdi önkormányzat a települési szilárd hulladék elszállítása mint helyi közszolgáltatás megszervezése rendeleti szabályozásával törvényi kötelezettségének tett eleget és a Kötv. idézett rendelkezése alapján írta elő e szolgáltatás kötelező igénybevételét. E döntése kialakításakor azonban az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra — a helyi köztisztasági rendeletek alkotmányossági vizsgálatakor kialakult — általános gyakorlatára is, miszerint e közszolgáltatás feltételei szabályozásánál alkotmányos követelmény az érintett csoporthoz tartozók körülményeinek „megfelelő figyelemmel, körütekintéssel és méltányossággal” történő értékelése. [54/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998. 492, 495.]

Az e tárgyú önkormányzati rendeletek alkotmányosságának megítélésénél az Alkotmánybíróság alkotmányos követelménynek tekinti azt a körülményt is, hogy a települési szilárd hulladék elszállítása díjának megállapítása „nem lehet önkényes, az objektív ismérveknek megfelelően meghatározott igénybevevői körre (körökre) pedig azonos tartalmú, illetve joghatású rendelkezéseket kell alkotni. Amennyiben azonban a jogalkotó az érintettek szempontjait nem azonos körütekintéssel és figyelemmel állapítja meg, az Alkotmány 70/A. §-ába ütköző, alkotmányellenes megkülönböztetést alkalmaz.” [55/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998. 496, 500, 501.]

A már említett 54/1998. (XI. 27.) AB határozat pedig elvi jelleggel hívta fel a figyelmet a következőkre: „A szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének tiszteletben tartása olyan alapvető követelmény az önkormányzatokkal szemben, amelyet a szemétszállítási díj meghatározására irányuló rendeletalkotásuk során maradéktalanul érvényesíteniük kell. ... A jóhiszeműség és a tisztesség elvének való megfelelés Ptk.-beli szabálya erősíti azt az önkormányzatokkal szembeni követelményt, hogy amikor a szemétszállítási díj meghatározása során a díj összegét nem a tényleges szemétkibocsátáshoz és az elszállított szemét mennyiségéhez, hanem más mutatókhoz ... kötik, fokozottan törekedjenek a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének megvalósítására.” (ABH 1998. 492, 494, 495.)

Az Ör. 8. § (7) bekezdése a szolgáltatás igénybevételének szüneteltetésével kapcsolatosan így rendelkezik: „Az Érden lakóhellyel rendelkező tulajdonos legalább 30 nappal a kívánt időpont előtt írásban kérheti a szolgáltatótól a hulladékkal kapcsolatos kötelező közszolgáltatás szüneteltetését távolléte idejére, ha legalább 90 napig megszakítás nélkül nem tartózkodik ingatlanán, és az ingatlant más sem használja.” Az idézett előírás szerint a szolgáltatás igénybevételénél a tényleges ingatlanhasználatot kizáró-

lag az érdi lakóhellyel rendelkező tulajdonosok esetében lehet figyelembe venni. Az üdülőtulajdonosokra vonatkozóan az Ör. 8. § (6) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza: „Legkésőbb minden év október 1. napjáig az üdülőingatlan tulajdonosa írásban kérheti a szolgáltatótól, hogy a hulladékkal kapcsolatos kötelező közszolgáltatást a következő évben csak március 1. és október 31. napja között vehesse igénybe”.

Az Alkotmánybíróság már számos döntésében, elvi jelleggel a 61/1992. (XI. 20.) AB határozatban felhívta a figyelmet arra, hogy a „mentességek és kedvezmények meghatározásánál a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg”. A kedvezményekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkotmányosságának megítélésénél azonban az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy „a jogalkotó mérlegelési jogának gyakorlása során nem került-e ellentétbe az Alkotmány valamely rendelkezésével”. (ABH 1992. 280, 281, 283.)

Az Ör. idézett rendelkezéseiből kitűnik, hogy az érdi önkormányzat az eltérő helyzetű tulajdonosi csoportok számára eltérő jellegű kedvezményeket határozott meg. E szabályozások összevetésével azonban az is megállapítható, hogy az Érden lakóhellyel nem rendelkező üdülőtulajdonosoknak évente akkor is legalább nyolc hónapon keresztül kell a szemétszállítási díjat megfizetniük, ha ezen az időszakon belül 90 napot meghaladóan nem tartózkodnak az ingatlanon és azt más sem használja. Az érdi önkormányzat tehát az Ör. megalkotásával az ingatlanok valós használatára, így a települési szilárd hulladék elszállítása, mint helyi közszolgáltatás igénybevétele időtartamára alapozott kedvezmény meghatározásánál az ingatlant azonos mértékben nem használó tulajdonosokra vonatkozóan jelentős eltérést tartalmazó rendelkezést állapított meg. Az állandó lakóhellyel rendelkezők és az üdülőtulajdonosok Ör. szerinti, a kedvezményekről rendelkező 8. § (7) bekezdésében kifejeződő megkülönböztetésének azonban ebben a vonatkozásban nincs ésszerű oka, vagyis önkényes, s az előbbieken idézett 55/1998. (XI. 27.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően az Alkotmány 70/A. §-ába ütköző hátrányos megkülönböztetést valósít meg. A vizsgált önkormányzati rendeleti előírás a szolgáltatás-ellenszolgáltatás arányossága elvét is sérti, mivel az üdülőtulajdonosok esetében lehetővé teszi a tartósan igénybe nem vett szolgáltatás utáni díjfizetésre kötelezést is.

3. Az Alkotmánybíróság e döntése megalkotásakor figyelemmel volt a 6/1999. (IV. 21.) AB határozatban foglaltakra is. Az említett határozat mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességnek minősítette azt a körülményt, hogy a Kötv. 2. § f) pontja oly módon adott felhatalmazást a települési önkormányzat képviselő-testületének a törvény hatálya alá tartozó közszolgáltatások díjának megállapítására, hogy a díjmegállapításra vonatkozó garanciális szabályokat nem alkotta meg. (ABK 1999. április, 107, 111.)

Az Alkotmánybíróság által a törvényhozó részére a részletes szabályozás elfogadására megállapított határidő e határozat megalkotásakor még nem telt le, s az Ország-

gyűlés törvényhozói feladatának még nem tett eleget. Az Alkotmánybíróság azonban — követve a települési szilárd hulladék elszállításának szabályait megállapító önkormányzati rendeletek alkotmányossági vizsgálata során kialakított eddigi gyakorlatát — a diszkrimináció tilalmának alkotmányos elvéből, valamint a Kötv. részletes előírásai hiányában — a Ptk.-nak a további jogalkotásban is mellőzhetetlen alapelveiből indult ki, és a polgári jogi jogviszony alanyai által nyújtott szolgáltatásnak és ellenszolgáltatásnak az Ör. rendelkezéseiben megnyilvánuló arányosságát értékelte.

A vázoltak alapján az Alkotmánybíróság kizárólag az Ör. 8. § (7) bekezdésének a rendelkező részben meghatározott szövegrészét nyilvánította alkotmányellenesnek, a továbbiakban pedig az indítványt elutasította.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 130/B/1998/7.

Az Alkotmánybíróság 10/2000. (III. 31.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Budapest Főváros VII. kerület, Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete által a tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről alkotott 1/1994. (I. 20.) számú önkormányzati rendelet 30. §-a, 5. § (2) bekezdésének g) pontja, 10. § (3) bekezdésének „az érintett lakásra megállapított óvadék” szövegrésze és a 11. § (2) bekezdésének „vállalja, hogy a lakásra megállapított óvadékot megfizeti” szövegrésze törvénytörő, ezért azokat megsemmisíti.

A 10. § (3) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„(3) A versenytárgyaláson való részvétel feltétele, hogy a résztvevő vállalja a pályázati kiírásban szereplő lakbér egyhavi összegének — mint pályázati díjnak — az önkormányzat részére való befizetését. Ez utóbbi összeg befize-

tésének megtörténtét a versenytárgyalás megkezdése előtt igazolnia kell.”

A 11. § (2) bekezdésének hatályban maradó szövege:

„(2) Bérletül az a személy jelölhető ki, aki a Fővárosi Közgyűlés 35/1993. (XI. 15.) számú rendelete alapján szociális bérletre jogosult.”

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A fővárosi közigazgatási hivatal vezetője — mivel az önkormányzat a törvényességi felhívással nem értett egyet — a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés a) pontja alapján indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben Budapest Főváros VII. kerület Erzsébetváros Önkormányzatának Képviselő-testülete által a tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről alkotott 1/1994. (I. 20.) számú önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.) 30. §-a törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezi.

Az Ör. 30. §-ának szövege a következő:

„(1) A bérlet terhelő kötelezettségek biztosítására a bérletnek a szerződés megkötése előtt óvadékot kell nyújtania. Az óvadék a lakás négyéves bérleti díjának megfelelő összeg, illetve piaci bérlet esetében a versenytárgyalás kiírásban szereplő lakbér négyéves bérleti díjának megfelelő összeg.

(2) A Bizottság szociális bérlet esetén az óvadék két éven belüli 24 részletben való megfizetését engedélyezheti.

(3) Szociális bérlet esetén a bérlet által átvállalt munkák értékének figyelembevételével az óvadék összege legfeljebb a felére csökkenthető bizottsági határozat alapján.

(4) Az óvadékból a bérbe adó azon igénye érvényesíthető, amely a bérletre háruló kötelezettségek teljesítésének elmulasztása miatt a bérlet fennállása alatt vagy a lakás visszaadásakor felmerül. Az óvadék mértékét meghaladó okozott kárt polgári jogi úton a kezelőnek érvényesíteni kell.

(5) Az óvadékot az önkormányzat számláját vezető pénztáratvezetőnél kell kezelni.

(6) Az igénybe nem vett óvadékot a szerződés megszűnésekor a bérletnek vissza kell fizetni.”

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Ör. nemcsak az indítványozó által vitatott rendelkezéseiben állapít meg óvadéokra vonatkozó szabályokat, hanem a 5. § (2) bekezdés g) pontja, valamint 10. § (3) bekezdése és a 11. § (2) bekezdése is óvadéokra vonatkozó előírásokat tartalmaz, ezért vizsgálatát — a jogbiztonság érdekében — a támadott rendelkezésekkel való szoros összefüggésük miatt kiterjesztette az Ör. e rendelkezéseire is.

Az 5. § (2) bekezdés g) pontja szerint pályázat alapján szociális bérlet létesítésének feltétele az, hogy a pályázó vállalja a lakásra megállapított óvadék befizetését. A 10. § (3) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza:

„(3) A versenytárgyaláson való részvétel feltétele, hogy a résztvevő vállalja az érintett lakásra megállapított óvadék, valamint a pályázati kiírásban szereplő lakbér egyhavi összegének — mint pályázati díjnak — az önkormányzat részére való befizetését. Ez utóbbi összeg befizetésének megtörténtét a versenytárgyalás megkezdése előtt igazolnia kell.”

A 11. § (2) bekezdése előírja: „Bérlőtől az a személy jelölhető ki, aki a Fővárosi Közgyűlés 35/1993. (XI. 15.) számú rendelete alapján szociális bérletre jogosult, s vállalja, hogy a lakásra megállapított óvadékot megfizeti.”

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör.-nek ezek az óvadéokra vonatkozó szabályai törvénysértőek, mert a helyi önkormányzat jogalkotási hatásköre nem terjed ki az óvadékfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályok megállapítására. Az önkormányzat a Ptk. 434. §-ában, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvényben (a továbbiakban: Lt.) szabályozott jogalkotó hatáskörén túlterjeszkedve állapította meg az Ör. e rendelkezéseit. Ezért az Ör.-nek az óvadék szabályozását tartalmazó rendelkezései sértik az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében, valamint az Ötv. 16. § (1) bekezdésében foglaltakat.

II.

Az indítvány megalapozott.

Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján azt vizsgálta, hogy a helyi önkormányzat rendelkezik-e hatáskörrel arra, hogy a lakásbérleti viszonyok szabályozása során rendeletében a bérbeadás feltételeként óvadékfizetési kötelezettséget állapítson meg.

Az Alkotmánybíróság korábban 3/1999. (III. 24.) AB határozatában egy másik települési önkormányzati rendelet hasonló rendelkezéseinek vizsgálata kapcsán megállapította, hogy „törvényi felhatalmazás hiányában az önkormányzat a bérleti jogviszony létrejöttének feltételeként óvadék megfizetésének kötelezettségét rendeletében jogszerűen nem írhatja elő”. (ABK 1999. március, 78.)

E megállapításának alátámasztására a határozat indokolásában az Alkotmánybíróság a következőket fejtette ki:

A helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörének terjedelmét az Alkotmány, illetőleg az Ötv. határozza meg. A képviselő-testület rendeletalkotási jogköréről az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint (2) bekezdése rendelkezik. A 44/A. § (1) bekezdés a) pontja a helyi önkormányzat alapjogai között, a képviselő-testület hatásköröként szabályozza azt, hogy az önkormányzati ügyekben a képviselő-testület önállóan igazgat és szabályoz. A 44/A. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy

a képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkot, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat önkormányzati rendeletet.

A lakásbérleti jogviszony törvény által szabályozott társadalmi viszony, ezért a helyi önkormányzat csak a törvény felhatalmazása alapján rendelkezik a lakásbérletre vonatkozó szabályozási jogkörrel.

A lakásbérleti viszonyok szabályozására a Ptk., illetőleg az Lt. ad jogalkotási felhatalmazást a helyi önkormányzatnak.

A lakásbérleti jogviszonyról a Ptk. 434. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a lakásbérleti jogviszony létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakásbérlet megszűnésére vonatkozó szabályokat külön törvény tartalmazza. Ugyanezen § (4) bekezdése pedig kimondja, hogy jogszabály — a (2) bekezdésben említett törvény keretei között — a lakásbérlet létrejöttének, megszűnésének, a lakásbérleti jog folytatásának, a lakások elidegenítésének további feltételeit is megállapíthatja.

Arra nézve, hogy a Ptk. alkalmazásában milyen szintű jogszabályokat kell jogszabály alatt érteni a Ptk. 658. § a) pontja szabályozza:

„685. § E törvény alkalmazásában

a) jogszabály: a törvény, a kormányrendelet; továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak keretei között az önkormányzati rendelet; a 19. § (1) bekezdésének c) pontja, a 29. § (3) bekezdése, a 200. § (2) bekezdése, a 209/B. § (6) bekezdése, a 231. § (3) bekezdése, a 301. § (4) bekezdése, a 434. § (3)—(4) bekezdése, az 523. § (2) bekezdése és az 528. § (3) bekezdése tekintetében viszont valamennyi jogszabály;”

A Ptk. e rendelkezése alapján az idézett 434. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából jogszabálynak minősül minden jogszabály, így az önkormányzati rendelet is.

A Ptk. e rendelkezéseit figyelembe véve a lakásbérleti viszonyok szabályozásának joga csak a lakásbérletet szabályozó külön törvény keretei között illeti meg az önkormányzatokat. Ez a külön törvény az Lt., amely 3. §-ának (1) bekezdésében meghatározza, hogy mely lakások bérletére vonatkozó szabályok megállapítására rendelkezik a helyi önkormányzat rendeletalkotási hatáskörrel. Az Lt. e szabálya kimondja, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

E törvényi előírásokat figyelembe véve a helyi önkormányzat a tulajdonában lévő lakások bérletére vonatkozó szabályozásra rendelkezik felhatalmazással és e szabályozási jogkörét csak az Lt. keretei között gyakorolhatja.

Az Lt. több tárgykörben is szabályozási jogkörrel ruházta fel a helyi önkormányzatot, de az óvadék szabályozására felhatalmazást nem tartalmaz. Az Lt. 19. §-ának (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy önkormányzati lakás ese-

tén, ahol a törvény a bérbe adó és a bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbe adó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Mivel az Lt. az óvadék intézményét nem szabályozza, e felhatalmazás alapján sem illeti meg az óvadékfizetési kötelezettség szabályozásának joga az önkormányzatot.

E jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy Budapest VII. kerület, Erzsébetváros képviselő-testülete az Ör. óvadéokra vonatkozó rendelkezéseinek megállapítása során túllépte jogalkotó hatáskörének kereteit. Ezért az Alkotmánybíróság az Ör.-nek az óvadéokra vonatkozó rendelkezéseit megsemmisítette.

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 364/H/1998—2.

Az Alkotmánybíróság 11/2000. (III. 31.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet törvényességének vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló törvénysértés megállapítására irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Szekszárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által a lakások és helyiségek bérletéről, elidegenítésük szabályairól alkotott 3/1994. (II. 1.) KT számú rendelet 7. §-ának (2) bekezdése, 10. §-ának (2) bekezdése, valamint 11. §-a törvénysértő, ezért azokat megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése törvénysértést követett el azért, hogy nem szabályozta az önkormányzati lakbértámogatást, a lakbértámogatásra való jogosultság megállapításának eljárási rendjét és a lakbértámogatás folyósításának módját. Ezért felhívja a képviselő-testületet arra, hogy a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 34. § (1)—(4) bekezdésében meghatározott jogalkotási kötelezettségének 2000. szeptember 1-jéig tegyen eleget.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A megyei közigazgatási hivatal vezetője — mivel az önkormányzat a törvényességi felhívással nem értett egyet — a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 99. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szekszárd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által a lakások és helyiségek bérletéről, elidegenítésük szabályairól alkotott 3/1994. (II. 1.) KT számú rendelet (a továbbiakban: KT) 7. §-ának (2) bekezdése, 10. §-ának (2) bekezdése, valamint 11. §-a törvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri.

Az indítványozó a KT-nak az óvadékfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályait tartja törvénysértőnek.

A 28/1995. (IX. 28.) Kgy. számú rendelettel történt módosítása után a KT az óvadékra vonatkozóan a következő szabályokat tartalmazza:

„7. § (2) A pályázó a lakbér megfizetésének biztosítékául a lakásra megállapított havi bérleti díj ötvenszeresének megfelelő összegű biztosítékot köteles letétbe helyezni.

a) Szociális bérlakás új bérlője kérelmére az óvadék összegének feléig, legfeljebb 12 hónapi részletfizetésre adhat engedélyt a szociális bizottság.

b) Szociális bérlakás odaítélése esetén az óvadék összegét — különös méltánylást érdemlő esetekben — a Szociális Bizottság legfeljebb 30%-kal mérsékelheti.”

„10. § (2) A versenytárgyalás nyertese az, aki a legmagasabb összegű óvadék megfizetésére tesz ajánlatot. Az ajánlatot 1000 forintként lehet emelni.”

„11. § (1) A versenytárgyalás során megállapított óvadék megfizetése után köthető meg a bérleti szerződés.

(2) Az óvadék a lakás rendeltetészerű használatra alkalmas állapotban a bérbe adó részére történő átadás után visszajár, azt az átvételtől számított 15 napon belül kell kifizetni a jogosultnak. A bérbe adó a bérlőt terhelő és általa elvégzett munkák ellenértékét az óvadékból levonhatja.”

Indítványozó álláspontja szerint az önkormányzat a Ptk. 434. §-ában, 685. §-ának *a*) pontjában, valamint a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 3. §-ában szabályozott jogalkotó hatáskörén túlterjeszkedve állapította meg a KT e rendelkezéseit.

Kifogásolja indítványozó azt is, hogy az önkormányzat nem állapította meg önkormányzati rendeletében a lakbértámogatási szabályokat.

II.

Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján elsőként azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a helyi önkormányzat jogalkotási hatásköre a lakásbérleti viszonyok szabályozása körében az óvadékfizetési kötelezettség szabályozására.

Az Alkotmánybíróság korábban 3/1999. (III. 24.) AB határozatában egy másik települési önkormányzati rendelet hasonló rendelkezésének vizsgálata kapcsán megállapította, hogy „törvényi felhatalmazás hiányában az önkormányzat a bérleti jogviszony létrejöttének feltételeként óvadék megfizetésének kötelezettségét rendeletében jogszerűen nem írhatja elő”. (ABK 1999. március, 78.)

E megállapításának alátámasztására a határozat indokolásában az Alkotmánybíróság a következőket fejtette ki:

A helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörének terjedelmét az Alkotmány, illetőleg az Ötv. határozza meg. A képviselő-testület rendeletalkotási jogköréről az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének a) pontja, valamint (2) bekezdése rendelkezik. A 44/A. § (1) bekezdés a) pontja a helyi önkormányzat alapjogai között, a képviselő-testület hatásköréeként szabályozza azt, hogy az önkormányzati ügyekben a képviselő-testület önállóan igazgat és szabályoz. A 44/A. § (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkot, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat önkormányzati rendeletet.

A lakásbérleti jogviszony törvény által szabályozott társadalmi viszony, ezért a helyi önkormányzat csak a törvény felhatalmazása alapján rendelkezik a lakásbérletre vonatkozó szabályozási jogkörrel.

A lakásbérleti viszonyok szabályozására a Ptk., illetőleg az Lt. ad jogalkotási felhatalmazást a helyi önkormányzatnak.

A lakásbérleti jogviszonyról a Ptk. 434. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a lakásbérleti jogviszony létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakásbérlet megszűnésére vonatkozó szabályokat külön törvény tartalmazza. Ugyanezen § (4) bekezdése pedig kimondja, hogy jogszabály — a (2) bekezdésben említett törvény keretei között — a lakásbérlet létrejöttének, megszűnésének, a lakásbérleti jog folytatásának, a lakások elidegenítésének további feltételeit is megállapíthatja.

Arra nézve, hogy a Ptk. alkalmazásában milyen szintű jogszabályokat kell jogszabály alatt érteni a Ptk. 658. § a) pontja szabályozza:

„685. § E törvény alkalmazásában

a) jogszabály: a törvény, a kormányrendelet; továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak keretei között az önkormányzati rendelet; a 19. § (1) bekezdésének c) pontja, a 29. § (3) bekezdése, a 200. § (2) bekezdése, a 209/B. §

(6) bekezdése, a 231. § (3) bekezdése, a 301. § (4) bekezdése, a 434. § (3)—(4) bekezdése, az 523. § (2) bekezdése és az 528. § (3) bekezdése tekintetében viszont valamennyi jogszabály;”

A Ptk. e rendelkezése alapján az idézett 434. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából jogszabálynak minősül minden jogszabály, így az önkormányzati rendelet is.

A Ptk. e rendelkezéseit figyelembe véve a lakásbérleti viszonyok szabályozásának joga csak a lakásbérletet szabályozó külön törvény keretei között illeti meg az önkormányzatokat. Ez a külön törvény az Lt., amely 3. §-ának (1) bekezdésében meghatározza, hogy mely lakások bérletére vonatkozó szabályok megállapítására rendelkezik a helyi önkormányzat rendeletalkotási hatáskörrel. Az Lt. e szabálya kimondja, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

E törvényi előírásokat figyelembe véve a helyi önkormányzat a tulajdonában lévő lakások bérletére vonatkozó szabályozásra rendelkezik felhatalmazással, és e szabályozási jogkörét csak az Lt. keretei között gyakorolhatja.

Az Lt. több tárgykörben is szabályozási jogkörrel ruhazza fel a helyi önkormányzatot, de az óvadék szabályozására felhatalmazást nem tartalmaz. Az Lt. 19. §-ának (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbe adó és a bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbe adó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg. Mivel az Lt. az óvadék intézményét nem szabályozza, e felhatalmazás alapján sem illeti meg az óvadékfizetési kötelezettség szabályozásának joga az önkormányzatot.

E jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a KT óvadéokra vonatkozó rendelkezéseinek megállapítása során túllépte jogalkotó hatáskörének kereteit.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a KT 7. §-ának (2) bekezdése, 10. §-ának (2) bekezdése és a 11. §-a törvényt sértő, ezért a KT e rendelkezéseit megsemmisítette.

2. Az indítvány alapján az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt is, hogy megállapítható-e jogalkotói mulasztás amiatt, hogy az önkormányzat rendeletében nem rendezte a lakbértámogatás rendjét.

Az önkormányzat rendeletalkotási kötelezettségét e tárgyban az Lt. 34. §-a szabályozza a következő módon:

„34. § (1) Az önkormányzati lakások lakbérének mértékét és az önkormányzati lakbértámogatást önkormányzati rendelet állapítja meg...

(3) Az önkormányzati lakbértámogatás mértékét és feltételeit a bérlők vagyoni, jövedelmi, szociális és egyéb körülményeihez igazodóan kell megállapítani.

(4) Önkormányzati rendelet határozza meg az önkormányzati lakbértámogatásra való jogosultság megállapítá-

sának eljárási rendjét és a lakbértámogatás folyósításának módját.”

Az Alkotmánybíróság már több határozatában állást foglalt az önkormányzati lakbértámogatás szabályozásának kérdésében. A 78/1995. (XII. 21.) AB határozat megállapította, hogy a lakbértámogatás önkormányzati rendeleti szabályozásának elmulasztása törvénysértésnek minősül, és meghatározott határidő tűzésével felhívta az önkormányzatot, hogy szabályozási kötelezettségének tegyen eleget. E határozatának az indokolásában az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az Alkotmány 43. § (2) bekezdésének azon rendelkezéséből, mely szerint az önkormányzati jogokat és kötelezettségeket törvény állapítja meg, következik az, hogy törvény az önkormányzatok számára jogalkotási kötelezettséget állapíthat meg. Az Lt. 43. §-a idézett rendelkezéseiben meghatározott jogalkotási kötelezettség ezen az alkotmányi előírás alapján alapul. Az önkormányzat a törvényben kötelezően előírt feladat- és hatáskörében eljárni köteles, ez vonatkozik a jogalkotási kötelezettségére is. A helyi önkormányzatnak az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott szabályozási autonómiája nem terjed addig, hogy a rendelet megalkotására vonatkozó kötelezettségét mellőzze. (ABH 1995, 556., 560—561.)

Ezt követően az Alkotmánybíróság több határozatában is kimondta, hogy a lakbértámogatás szabályozására a helyi önkormányzatot jogalkotási kötelezettség terheli.

E határozataiban az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben említett lakásfenntartási támogatás és az Lt.-ben szabályozott lakbértámogatás eltérő tartalmú, jellegű támogatási formák. Mindkét támogatás szabályait az önkormányzatnak kell rendeletében megállapítania. Az önkormányzat jogalkotási kötelezettsége mindkét ellátási formára nézve fennáll, az önkormányzat a lakásfenntartási támogatás szabályozására tekintettel a lakbértámogatás önkormányzati rendeleti szabályozását nem mellőzheti, és a lakbértámogatást nem lehetetlenítheti el. [20/1996. (V. 10.) ABH 1996, 260., 262—263.; 1/1998. (II. 4.) AB határozat, ABH 1998. 31., 38.]

Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy Szekszárd megyei jogú város közgyűlése törvénysértő mulasztást követett el azzal, hogy az Lt. 34. §-ában foglalt jogalkotási kötelezettségét nem teljesítette, és felhívta a közgyűlést arra, hogy jogalkotási kötelezettségének 2000. szeptember 1-jéig tegyen eleget.

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 433/H/1998—2.

Az Alkotmánybíróság 12/2000. (III. 31.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Kaszaper Község Önkormányzatának a települési szilárd hulladék kezelésével kapcsolatos közszolgáltatás kötelező igénybevétele szabályozásáról szóló 3/1996. (V. 28.) rendelete 1. § (1) bekezdése és a 8. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezeket a rendelkezéseket megsemmisíti. Az Alkotmánybíróság ezt meghaladó részében az indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó Kaszaper Község Önkormányzatának a települési szilárd hulladék kezelésével kapcsolatos közszolgáltatás kötelező igénybevétele szabályozásáról szóló 3/1996. (V. 28.) rendelete (a továbbiakban: Ör.) alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint az Ör. az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésével, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) több rendelkezésével ellentétesen szabályozta a települési szilárd hulladék elszállítását, illetve e közszolgáltatás igénybevétele díját.

Az indítványozó kifogásolta, hogy az Ör. nem a közszolgáltató által végzett teljesítmény (az elszállítandó szilárd hulladék mennyisége) arányában, hanem a gyűjtődények térfogata alapján állapította meg a díjat (ellenszolgáltatást). Az indítványozó utalt a 26/1997. (IV. 25.) AB határozatra is és sérelmezte, hogy a kaszaperi önkormányzat figyelmen kívül hagyta a határozat elvi megállapításait.

Az indítványban foglaltak szerint a Ptk. 76. §-ában védett személyhez fűződő jogokat sérti, hogy az önkormányzat „a gyermekétkeztetést előtérbe helyezi a nyugdíjasokkal” szemben, a Ptk. 201. §-ával pedig a szolgáltatás és ellenszolgáltatás Ör.-ben szabályozott aránytalanságát vélte ellentétesnek a kérelem.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következőkre alapozta:

1. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint „a helyi önkormányzat feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal”. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy „a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot”.

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében a településtisztaság biztosítása. E tárgykorre vonatkozó részletes szabályozást az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről szóló 1995. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Kötv.) tartalmaz, amely — preambuluma szerint — „a helyi önkormányzati feladatkörbe tartozó, a köztisztasággal és a településtisztasággal, valamint az élet- és vagyonbiztonsággal összefüggő egyes — közszolgáltatás útján megvalósuló — közfeladatok ellátásának elősegítésére” irányul. E törvény 1. § (1) bekezdése a települési szilárd hulladék elszállítását közüzemi szerződés keretében megvalósuló közszolgáltatási szolgáltatássá minősíti, és e szolgáltatás igénybevételét „az ellátott területen lévő ingatlan tulajdonosa, használója” számára kötelezővé teszi.

A Kötv. 2. § f) pontja pedig felhatalmazza a helyi önkormányzatot, hogy rendeletében állapítsa meg „az elvégzendő szolgáltatás alapján a tulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, a díj mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezmények eseteit vagy a szolgáltatás ingyenességét”. A települési szilárd hulladék elszállítása díjának önkormányzati rendeleti szabályozását illetően a Kötv. további előírásokat nem tartalmaz, s nem határoz meg ilyeneket a települési szilárd és folyékony hulladéokra vonatkozó helyi közszolgáltatás ellátásáról szóló 16/1996. (VII. 15.) BM—KTM együttes rendelet sem.

A Ptk. 201. §-ának előírása szerint:

„(1) A szerződéssel kikötött szolgáltatásért — ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik — ellenszolgáltatás jár.

(2) Ha a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között anélkül, hogy az egyik felet az ajándékozás szándéka vezetné, a szerződés megkötésének időpontjában feltűnően nagy az értékkülönbség, a sérelmet szenvedő fél a szerződést megtagadhatja.”

2. Az Öv. 1. § (1) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza:

„A rendelet területi és személyi hatálya Kaszaper község belterületén levő valamennyi (beépített és beépítetlen) telek tulajdonosára, használójára (a továbbiakban: tulajdonos) terjed ki.” A 2. § szerint „az 1. §-ban leírt közszolgáltatást valamennyi tulajdonos esetében teljeskörűen, díj ellenében a pályázatot nyert közszolgáltató végzi”.

Az Öv. 8. § (1) bekezdése a kaszaperi önkormányzat 14/1999. (XI. 31.) rendelete 1. §-ával megállapított 8. § (1) bekezdése ezt írja elő:

„A háztartási szilárd hulladék szállítási díj 2000. január 1-jétől kezdődően

120 l-es gyűjtőedény használatával 600 Ft/hó + ÁFA,

1,1 m³-es konténer használatával közületi hulladék szállítására 2375 Ft/m³/hó + ÁFA.”

Az Öv. 6. § (1) bekezdés első fordulatának megfelelően „a háztartási hulladékot a közszolgáltató kéthetente rendszeresen szállítja el”.

A szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos kedvezményt, illetve mentességet az Öv. a következőkben állapít meg, a 4. § (2) bekezdésében.

„Nem jön létre, illetve szünetel a szerződés (szolgáltatás), ha

a) legalább három hónap óta az épület lakatlan,

b) a telek nincs beépítve és azon szemét nem keletkezik.”

3. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során — a települési szilárd hulladék elszállítását szabályozó önkormányzati rendeletek alkotmányossági vizsgálatokor — a Kötv.-nek abból az általános érvényű, előbbieken idézett felhatalmazásából indult ki, miszerint a helyi önkormányzat a díjfizetés alapján (mértékéről, a kedvezmények, mentességek eseteiről), nagyfokú önállósággal rendelkezik. Ugyanakkor arra is felhívta már a figyelmet, hogy — a szabályozott jogviszony szerződéses jellegére tekintettel — az önkormányzati rendeletnek „tisztelőtben kell tartania a polgári jog olyan általános alapelvét, mint a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás egyenértékűségének követelménye”. [1122/B/1996. AB határozat, ABH 1997. 856, 860.; 54/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998. 492, 494, 495.]

A vizsgált tárgykorre vonatkozóan az Alkotmánybíróság az utóbbi döntésében elvi jelleggel hívta fel a figyelmet a következőkre:

„A szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének tisztelőtben tartása olyan alapvető követelmény az önkormányzatokkal szemben, amelyet a szemétszállítási díj meghatározására irányuló rendeletekalkotásuk során maradéktalanul érvényesíteniük kell. Mindez nemcsak a Ptk. hivatkozott rendelkezéseiből, de annak bevezető rendelkezéseiben meghatározott alapelveiből is következik. A jóhiszeműség és a tisztesség elvének való megfelelés Ptk.-beli szabálya erősíti azt az önkormányzatokkal szembeni követelményt, hogy amikor a szemétszállítási díj meghatározása során a díj összegét nem a tényleges szemétkibocsátáshoz és az elszállított szemét mennyiségéhez, hanem más mutatóhoz (pl. lakásban élő személyek száma, lakóegységek és más helyiségek száma, kiürített tartóedények száma, úrmérete stb.) kötik, fokozottan törekedjenek a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének megvalósítására.” (ABH 1998. 492, 495.)

A 26/1997. (IV. 25.) AB határozat pedig alkotmányos követelménynek nyilvánította, hogy valamely közszolgáltatás díja megállapításánál „a jogalkotó az érintett csoporthoz tartozók körülményeit megfelelő figyelemmel, körültekintéssel és méltányossággal értékelje”. (ABH 1997. 482, 486.)

Az Alkotmánybíróság kifejezetten felhívta a figyelmet arra is, hogy a díjmegállapítás „nem lehet önkényes, az objektív ismérveknek megfelelően meghatározott igénybevevői körre (körökre) pedig azonos tartalmú, illetve joghatású rendelkezéseket kell alkotni. Amennyiben

azonban a jogalkotó az érintettek szempontjait nem azonos körültekintéssel és figyelemmel állapítja meg, az Alkotmány 70/A. §-ába ütköző, alkotmányellenes megkülönböztetést alkalmaz.” [55/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998. 496, 501.]

4. A vizsgált Ör. sem személyi és területi hatálya megállapításánál, sem a díjfizetés mértékét szabályozó előírások megalkotása során nem volt tekintettel a vázolt törvényi és alkotmányi követelményekre. Úgy határozta meg a települési szilárd hulladék elszállításának igénybevételi rendjét, illetve a díjfizetés alapját, mértékét, valamint a kedvezményeket, hogy nem vette figyelembe az érintetti kör személyi sajátosságait. A beépített és beépítetlen — kivéve az Ör. 4. § (2) bekezdés *b*) pontja szerinti beépítetlen — telkek valamennyi tulajdonosát (használóját) azonos mértékben terhelő díjfizetési kötelezettség előírása sérti a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűsége Ptk.-ban meghatározott elvét és az Alkotmány 70/A. §-ában biztosított általános jogegyenlőségi követelményt.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Ör. nem tartalmaz a gyermekétkeztetésre vonatkozó előírásokat, ezért az indítványban foglalt, e rendeletnek a Ptk. személyhez fűződő jogok védelmét szabályozó rendelkezéseivel való ütközését sérelmező hivatkozásait nem vizsgálta.

5. Az Alkotmánybíróság e döntése megalkotásakor figyelemmel volt a 6/1999. (IV. 21.) AB határozatban foglaltakra is. Az említett határozat mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességnek minősítette azt a körülményt, hogy a Kötv. 2. § *f*) pontja oly módon adott felhatalmazást a települési önkormányzat képviselő-testületének a törvény hatálya alá tartozó közszolgáltatások díjának megállapítására, hogy a díjmegállapításra vonatkozó garanciális szabályokat nem alkotta meg. (ABK 1999. április, 107, 111.)

Az Alkotmánybíróság által a törvényhozó részére a részletes szabályozás elfogadására megállapított határidő e határozat megalkotásakor még nem telt le, s az Országgyűlés törvényhozói feladatának még nem tett eleget. Az Alkotmánybíróság azonban — követve a települési szilárd hulladék elszállításának szabályait megállapító önkormányzati rendeletek alkotmányossági vizsgálata során kialakított eddigi gyakorlatát — a Kötv. részletes előírásai hiányában a Ptk.-nak a további jogalkotásban is mellőzhetetlen alapelveiből indult ki és a polgári jogi jogviszony alanyai által nyújtott szolgáltatásnak és ellenszolgáltatásnak az Ör. rendelkezéseiben megnyilvánuló arányosságát értékelte.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Ör.-nek a rendelkező részben megjelölt előírásait alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette, a továbbiakban pedig az indítványt elutasította.

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 494/B/1998/5.

A Kormány határozatai

A Kormány 1025/2000. (III. 31.) Korm. határozata

a kormányzati szervek elhelyezéséért felelős kormány meghatalmazott megbízásáról

1. A Kormány *Thuma Józsefnek* a kormányzati szervek elhelyezésével kapcsolatos feladatok ellátására 2000. március 15-i hatállyal kormány meghatalmazotti megbízást ad.

2. A kormány meghatalmazott tevékenysége felett a Kormány nevében a felügyeletet a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter — közigazgatási államtitkára útján — gyakorolja.

3. A kormány meghatalmazott kinevezésével és tevékenységével összefüggésben felmerülő költségeket a központi költségvetés Miniszterelnökség fejezetéből kell biztosítani.

4. Ez a határozat a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 2000. március 15. napjától kell alkalmazni; ezzel egyidejűleg az 1091/1998. (VII. 15.) Korm. határozat a hatályát veszti.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 15/2000. (III. 31.) ME határozata

a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökhelyettesének kinevezéséről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 1999. évi CXXIV. törvény 7. §-ának (2) bekezdése alapján — a pénzügyminiszter javaslatára —

Náray Lászlót a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökhelyettesévé

2000. április 1-jei hatállyal, hatévi időtartamra kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

**A Magyar Nemzeti Bank
3/2000. (MK 29.) MNB**

k ö z l e m é n y e **a jegybanki alapkamat mértékéről**

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 1991. évi LX. törvény 15. §-ának (1) bekezdése értelmében közöljük, hogy a jegybanki alapkamat mértéke — 2000. április 3. napjától — 11%.

Magyar Nemzeti Bank

Az Oktatási Minisztérium

k ö z l e m é n y e

a pedagógiai szakmai szolgáltató és szakértői tevékenység igénybevételéhez biztosított közoktatási célú központosított előirányzat felhasználásának határidő-módosításáról

A Magyar Közlöny 1999. évi 34. számának 2527—2528. oldalán megjelent közlemény 5.4. pontjának második francia bekezdését, valamint 5.5. pontját az alábbiak szerint módosítom:

5.4. 1999. december 31-én feladattal terhelt maradványnak tekinthető az a támogatás,

— [...]

— amelyet 1999-ben kelt és visszaigazolt megrendeléssel kötöttek le úgy, hogy a teljesítés és az ellenérték kifize-

tése az elszámolhatósági időszak végéig, **2000. október 31-ig** megtörténik,

— [...]

5.5. A második ütemben **2000. október 31-i** állapot szerinti felhasználás szerint kell elszámolni. Ebben az ütemben a helyi önkormányzat — adott esetben intézménye elszámolása alapján — a TÁKISZ-nál beszerezhető ELSZ99 jelű jelentőlapon köteles elszámolni. A jelentőlapot **2000. november 30-ig** kell megküldeni az elszámolásra kötelezett székhelye szerint területileg illetékes TÁKISZ-nak.

A jelzett közlemény szövege egyebekben változatlan.

*Pokorni Zoltán s. k.,
oktatási miniszter*

A Központi Kárrendezési Iroda

k ö z l e m é n y e

árverés elmaradásáról

A Magyar Közlöny 2000. évi 26. számában, az 1319—1321. oldalon megjelent, az Eger—Mátravidéki Borgazdasági Kombinát FA. (EGERVIN), Eger használatában lévő I. földalapba tartozó termőföldterületekre

Andornaktályán, 2000. május 30-án, 10 órára,

Egerben, 2000. június 14-én, 10 órára

meghirdetett termőföld árverés elmarad.

Az árverés új időpontját a későbbiekben közöljük.

Központi Kárrendezési Iroda

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fejér Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(8001 Székesfehérvár, Piac tér 12—14. Pf. 43)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Fejér Megyei Földművelésügyi Hivatala

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

hirdet az ercsi „Béke” Mezőgazdasági Szövetkezet azon részarány-tulajdonosai részére, akiknek a sorsolás napjáig kielégítetlen részarányigényük van.

A sorsolás az 1993. évi földkiadó bizottságokról szóló II. törvény, valamint az azt módosító és kiegészítő 1999. évi XLIX. törvény idevonatkozó paragrafusai szerint történik.

A sorsolás helye: Ercsi, Ságvári u. 12., Művelődési Ház

A sorsolás ideje: 2000. május 9., 9 óra.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Ercsi

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	Összes AK	Terhelés
04/13	szántó	0,1390	2,78	2,78	Vízvezetési szolgalmi jog
031/10	szántó	0,2300	4,60	4,60	
033/1	szántó	0,2469	4,94	4,94	
0157/1	szántó	32,7806	1,12	655,61	
0164/21	szántó	11,5001	0,30	230,00	
0159/5	szántó	10,2457	0,62	204,91	Vízvezetési szolgalmi jog
0171/16	szántó	24,3475	47,00	482,60	Vízvezetési szolgalmi jog, bányaszolgalmi jog
0176/11	szántó	37,2213	30,15	1151,03	Vízvezetési szolgalmi jog
0171/3	gyep	0,4878	4,24	4,24	Vízvezetési szolgalmi jog, bányaszolgalmi jog
0171/10	gyep	0,5357	4,66	4,66	
0176/4	gyep	0,6340	7,73	7,73	
0181	gyep	0,4205	2,19	2,19	
0238/5	gyep	2,0570	10,70	10,70	
0274/2	gyep	0,5049	4,39	4,39	
0238/4	erdő	1,0290	7,20	7,20	
0259/2	erdő	0,3987	2,79	2,79	
0277/7	erdő	0,3542	2,48	2,48	
0280/9	erdő	0,3796	2,66	2,66	
0280/10	erdő	0,0630	0,44	0,44	
0280/4	erdő	0,9736	6,82	6,82	Vízvezetési szolgalmi jog

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztására hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Fürst Józsefné s. k.,
hivatalvezető

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Közlöny különszámaként megjelent az

**1973. ÉVI I. TÖRVÉNY
A BÜNTETŐELJÁRÁSRÓL
ÉS A KAPCSOLÓDÓ
FONTOSABB JOGSZABÁLYOK**

című, A/4 formátumú, 160 oldal terjedelmű kiadvány.

A kézirat lezárva: 2000. március 8.

Ára: 1176 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a

**1973. ÉVI I. TÖRVÉNY
A BÜNTETŐELJÁRÁSRÓL
ÉS A KAPCSOLÓDÓ
FONTOSABB JOGSZABÁLYOK**

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

TiszteltElőfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapok raszólóelőfizetésiüket folyamatosan tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2000. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapraszeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítás szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezéséket követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levél cím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax: 318-6668.)

A 2000. évi lapárak

Magyar Közlöny	42 336 Ft/év	Önkormányzatok Közlönye	2 688 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	8 064 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	13 776 Ft/év
Bellügyi Közlöny	11 088 Ft/év	Pénzügyi Szemle	10 080 Ft/év
Cégek Közlöny	44 688 Ft/év	Ifjúsági és Sport Értesítő	2 016 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	10 752 Ft/év	Statisztikai Közlöny	5 712 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	7 728 Ft/év	Turisztikai Értesítő	5 040 Ft/év
Határozatok Tára	9 744 Ft/év	Úgyészségi Közlöny	3 024 Ft/év
Hivatalos Értesítő	6 384 Ft/év	Vízügyi Értesítő	5 376 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	7 056 Ft/év	Bányászati Közlöny	2 016 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	10 416 Ft/év	Magyar Közigazgatás	4 032 Ft/év
Környezetvédelmi Értesítő	6 048 Ft/év	Élet és Tudomány	4 704 Ft/év
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Értesítő	10 416 Ft/év	Ludové Noviny	1 008 Ft/év
Kulturális Közlöny	8 400 Ft/év	Neue Zeitung	2 016 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	8 736 Ft/év	Természet Világa	2 688 Ft/év
Szociális és Munkaügyi Közlöny	7 728 Ft/év	Valóság	3 024 Ft/év
Oktatási Közlöny	10 416 Ft/év		
Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	2 016 Ft/év		

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen: Budapest VIII., Somogyi B. u. 6., 1394 Bp. 62. Pf. 357. Telefon: 266-9290/234, 235 mellék, fax: 318-6668. Éves előfizetési díja 2016 Ft áfával. A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

CD-JOGÁSZ hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteménye 2000. évi éves előfizetési díjai:

Önálló változat	36 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	72 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	48 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	84 000 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	60 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	96 000 Ft

Egyszeri belépési díj: 12 000 Ft. (Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 1998—2000. évfolyamai jelennek meg CD-én az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a 3 naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a www.mhk.huc címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 42 336 Ft. Egy példány ára: 110 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 55 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

00.0558 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.